

O b s a h

Úvodem

Dnes v Berlíně

Česká Ves a český luterský sbor, Johannes Wanzlik (+)	9*
O českém reformovaném sboru v Berlíně, Otmar Liegl	9*
Jednota bratrská a česká emigrantská tradice v Berlíně, Manfred Motel	10*

18. století**Z historie**

I. Před příchodem exulantů do Berlína	3
Hennersdorfští	3
Gerlachsheimští	30
Chotěbuzští a pozdější exulanti	47
II. Usídlení Čechů a Moravanů v Berlíně	57
Ve Friedrichově městě	57
V Rixdorfu	79
Pomoc v nouzi	85
III. Doma v exilu	91
"Berlinčané"	91
Rixdorfští	105
"České houfečky"	119
IV. Emigrantské sbory v Berlíně	127
Hledání, třenice a nesváry	127
Luteráni	156
Reformovaní	166
Bratři	176
Tolerance	203
V. Kazatelé	208
Jan Liberda	208
Augustin Schulz	221
Jiří Petermann	232
Ondřej Macher	236
Jan Theofil Elsner	243
Mikuláš Ondřej Jäschke	248
Ondřej Graßmann	252

VI. Mezi exulanty	258
Církevní kázeň	258
Děti	263
Mládež	273
Chudí a majetní	280
Život a smrt	283
Svědectví a odkaz	287

Ze života

VII. Češi a Moravané, kteří našli svůj domov v Berlíně	293
VIII. Emigranti, kteří zemřeli v Českém Rixdorfu	543

Orientační poznámky a přílohy

1. Chronologická tabulka	684
2. Kazatelé, učitelé, rychtáři	690
3. Slovníček některých pojmů a jmen	693
4. Seznam vyobrazení	701
5. Zkratky a vysvětlivky	704
6. Prameny	705
7. Literatura	708
8. Mapky a seznamy kolonistů	711
8.1 Příchod českých emigrantů do Berlína	711
8.1.1 Místa, odkud pocházeli čeští emigranti	712
8.1.2 Cesta českých emigrantů do Berlína	713
8.2 Čeští kolonisté v Berlíně ve Vilémově ulici	714
8.2.1 Seznamy kolonistů	714
8.2.2 Berlín v roce 1745	716
8.3 Kolonisté v Českém Rixdorfu	718
8.3.1 Seznamy kolonistů	718
8.3.2 Rixdorf v roce 1738	722
8.3.3 Český Rixdorf v roce 1795	723
8.4 Ze současného pohledu	724
8.4.1 České kolonie v Braniborsku	724
8.4.2 Dnes v Berlíně	725
Rejstřík	727
Resuméec	745